

Pismo namjere

Sarajevo i Banja Luka, Bosna i Hercegovina

June 30, 2016.

Gđa Christine Lagarde
Direktor
Međunarodni monetarni fond
Washington, D.C. 20431

Poštovana gospođo Lagarde:

1. Nakon što je ekonomija u Bosni i Hercegovini (BiH) nekoliko puta nakon izbijanja globalne finansijske krize uzimala zamah da bi nakon toga ponovo usporila, ona sada pokazuje značajnije znakove oporavka. Takođe, ekonomija se pokazala otpornijom na efekte poplava koje su zemlju zadesile u 2014. godini nego što se u početku očekivalo. Rast je u 2014. godini bio veći od 1 posto, a procjenjuje da je u 2015. godini dostigao stopu od 3,2 posto. Ove godine očekuje se da će ostati na sličnom nivou od 3,0 posto.
2. Štaviše, vanjski i unutrašnji debalansi postepeno su se smanjivali posljednjih godina, uglavnom putem fiskalne konsolidacije i određenog napretka postignutog u strukturalnim reformama. Izuzev otežanih okolnosti uzrokovanih poplavama u 2014. godini, konsolidirani budžetski deficit postepeno je posljednjih godina smanjen ograničavanjem tekućih rashoda i unapređenjem naplate prihoda. Finansijska ograničenja u 2015. godini su prouzrokovala snažniju fiskalnu konsolidaciju nego što se to očekivalo. Smanjio se i deficit tekućeg računa. Inflacija je ostala niska, što je uglavnom odraz niske inflacije u Eurozoni, koja se prenosi u BiH zahvaljujući aranžmanu valutnog odbora. Finansijski sektor ostao je otporan poslije globalne finansijske krize.
3. Međutim, oporavak je i dalje krhke prirode, a značajne osjetljivosti još uvijek su prisutne. BiH zaostaje za drugim državama u regionu po pitanju približavanja prihoda nivou u naprednim evropskim ekonomijama, sa prosječnim prihodom po glavi stanovnika na nivou nižem od jedne trećine prosječnog prihoda u evropskim ekonomijama, a proces približavanja prihoda je u posljednjih nekoliko godina u zastoju. Što je još važnije, stopa nezaposlenosti uporno ostaje na veoma visokom nivou, a posebno zabrinjava visoka stopa nezaposlenosti kod mladih, kao i dugoročna nezaposlenost. Nizak nivo privatnih investicija usporio je otvaranje radnih mjesta u

privatnom sektoru i rast potencijalnog BDP-a. To je rezultat ne samo posljedica globalne finansijske krize koje su i dalje prisutne već i još uvijek nezavršenog programa strukturalnih reformi

4. Vijeće ministara BiH i vlade Federacije BiH (FBiH) i Republike Srpske (RS) koje su došle na vlast nakon općih izbora u oktobru/listopadu 2014. godine prepoznale su potrebu pojačavanja tempa ekonomskih reformi da bi se ubrao ekonomski rast i otvorila radna mjesta, te da bi se poboljšao životni standard u BiH. Zajedno i u saradnji sa međunarodnom zajednicom, usvojili smo sveobuhvatnu Reformsku agendu i pripremili akcione planove za provedbu Reformske agende (koji su usvojeni u septembru/rujnu, odnosno oktobru/listopadu 2015. godine). Reformska agenda definira glavne planove Vijeća ministara BiH i vlada entiteta u pogledu socioekonomskih reformi u narednim godinama. Njeni su ciljevi: poticanje održivog, efikasnog i kontinuiranog ekonomskog rasta; otvaranje radnih mjesta; povećanje i bolje usmjeravanje socijalne pomoći; i stvaranje povoljnog ekonomskog okruženja. Napori u smislu osiguravanja fiskalne i finansijske održivosti bit će pojačani mjerama za jačanje vladavine prava i borbe protiv korupcije, te jačanjem administrativnih kapaciteta i povećanjem efikasnosti javnih institucija na svim nivoima vlasti. Uvjereni smo da će nam postojana provedba Reformske agende pomoći na putu ka pristupanju Evropskoj uniji (EU).

5. U tom kontekstu, tražimo podršku Međunarodnog monetarnog fonda (MMF), koja će nam pomoći u provedbi naših ekonomskih politika i reformi, kao i u ispunjavanju finansijskih potreba što se predviđaju u narednim godinama. Imajući u vidu potrebu za dubokim strukturalnim reformama, tražimo trogodišnji prošireni aranžman prema pravilima proširenog aranžmana (Extended Fund Facility - EFF) u iznosu koji je jednak 443,042 miliona SDR (262 posto kvote). Aranžman će se osloniti na napredak postignut u sklopu SBA koji je istekao u junu/lipnju 2015. godine, i nastaviti će pružati značajno uporište za naše ekonomske politike i reforme. Iako u sklopu posljednjeg aranžmana nije bilo moguće završiti nijedan pregled nakon sredine 2014. godine, fiskalne i finansijske politike u velikoj su mjeri i dalje utemeljene na prethodnom programu. Također, očekujemo da će novi aranžman imati ulogu katalizatora u mobiliziranju međunarodne podrške, a naši drugi međunarodni partneri, posebno EU i Svjetska banka, planiraju osigurati dodatna sredstva kako bi pomogli da predloženi program bude u potpunosti finansiran.

6. Ovo Pismo namjere definira naše ekonomske politike za period 2016–2019. Politike iz ovog Pisma namjere provest ćemo u skladu sa ustavnim nadležnostima Institucija BiH, Vlade FBiH i Vlade RS, kao i nadležnostima njihovih agencija i institucija. Naše ekonomske politike imaju tri glavna cilja:

- Prvo, intenziviranje reformi s ciljem unapređenja poslovnog okruženja kako bismo privukli investicije, otvorili više radnih mjesta u privatnom sektoru, te povećali potencijal za rast ekonomije;

- Drugo, nastavak procesa fiskalne konsolidacije kako bismo osigurali kontinuirano smanjenje javnog duga u odnosu na BDP, uz istovremeno smanjenje veličine vlade i unapređenje kvaliteta vladine potrošnje;
- Treće, očuvanje stabilnosti finansijskog sektora i oživljavanje kreditne aktivnosti banaka.

7. U narednom periodu preusmjerit ćemo vladine rashode smanjenjem tekuće potrošnje kako bismo napravili prostora za prijeko potrebno povećanje kapitalnih rashoda, koji u većoj mjeri pogoduju ekonomskom rastu. Predviđa se sanacija deficita tekućeg računa nakon 2017. godine i u srednjem roku kako se bude povećavao izvoz, dok se inflacija očekuje na niskoj pozitivnoj stopi, u skladu sa razvojem događaja u Evropi. Sa kontinuiranom provedbom naših ekonomskih politika i reformi, očekuje se da će se rast BDP-a povećati na 4 posto u srednjem roku.

Strukturalne reforme za poticanje ekonomskog rasta i otvaranje radnih mjesta

8. Postizanje ciljeva povećanja rasta i smanjenja nezaposlenosti zahtijevat će značajno unapređenje poslovnog okruženja i funkcioniranja tržišta rada. U protekle dvije godine ostvareni su određeni važni pomaci, uključujući primjenu više ključnih mjera koje su provedene u posljednjim mjesecima.

9. U svrhu unapređenja funkcioniranja tržišta rada, enitetski parlamenti usvojili su nove zakone o radu u skladu sa Reformskom agendom i u konsultacijama sa osobljem MMF-a, Svjetskom bankom i socijalnim partnerima. U toku su pregovori oko novih kolektivnih ugovora s ciljem postizanja dogovora u pogledu novih uvjeta rada, koji će biti u skladu sa novim zakonima o radu. Uz to, novi će zakoni biti podržani pojačanim djelovanjem inspekcije rada, a također nam je cilj ojačati sistem naknada za nezaposlenost i aktivne politike na tržištu rada, uključujući povećanje mogućnosti za obuku i obrazovanje.

10. Ponovo ćemo započeti proces privatizacije u Federaciji BiH kako bismo pomogli unapređenje ekonomskog upravljanja i konkurencije, te smanjili rizik za javne finansije. Izvršili smo klasifikaciju preduzeća u državnom vlasništvu i javnih preduzeća na ona koja su strateška, ona koja zahtijevaju manje ili značajnije mjere restrukturiranja, i preduzeća u kojima vlada posjeduje manjinske udjele (ove napore u Federaciji BiH podržava Grupa Svjetske banke). Izvršit ćemo prodaju manjinskih udjela u preduzećima Bosnalijek i Sarajevo osiguranje do kraja jula/srpnja 2016. godine. Također smo u procesu provođenja operativnog i finansijskog restrukturiranja preduzeća Fabrika duhana Sarajevo i Aluminijski Mostar s ciljem okončanja njihove prodaje do kraja marta/ožujka 2017. godine. Druga preduzeća, kao što su Energoinvest i Energopetrol, zahtijevat će sveobuhvatnije mjere restrukturiranja prije njihove potpune sanacije i prodaje do kraja decembra/prosinca 2017. godine. U

skladu sa planom Agencije za privatizaciju Federacije BiH, pristupit ćemo rješavanju statusa preostalih preduzeća u državnom vlasništvu i javnih preduzeća bilo putem restrukturiranja i eventualne privatizacije održivih preduzeća, ili stečaja/likvidacije onih preduzeća koja se ocijene kao neodrživa. U okviru ovog procesa, Vlada Federacije BiH će, u konsultacijama sa Grupom Svjetske banke i/ili EBRD-om, završiti finansijsku i operativnu temeljitu procjenu vrijednosti (due diligence) za preduzeća BH Telecom i HT Mostar do kraja oktobra/listopada 2016. godine (*strukturalna odrednica*), i razgovarati će o mogućnostima i modalitetima povećanja profitabilnosti ovih preduzeća kroz unapređenje korporativnog upravljanja ili prodajom dionica. Do kraja decembra/prosinca 2016. godine (*strukturalne odrednice*), vlade dvaju entiteta će, uz pomoć Svjetske banke, usvojiti planove restrukturiranja željeznica u Republici Srpskoj i Federaciji BiH, a Vlada Federacije BiH tokom 2017. godine usvojiti će i plan restrukturiranja javnih preduzeća u sektoru električne energije i plina i rudnika uglja. Planovi restrukturiranja će se zasnivati na povećanoj efikasnosti, uštedi troškova te tarifnim nivoima koji su dovoljni da obezbijede puni povrat troškova i održiv rad na komercijalnoj osnovi.

11. Smanjit ćemo administrativno opterećenje poslovnih subjekata uz poseban naglasak na usaglašavanju propisa između entiteta. U tom kontekstu ćemo, uz pomoć USAID-a, analizirati parafiskalne namete na svim nivoima vlasti a vlade dvaju entiteta i Vijeće ministara razraditi će planove s ciljem njihovog smanjenja do [kraja decembra/prosinca 2016. godine]. U okviru ovih napora, eliminisat ćemo doprinos za solidarnost u RS i [poseban doprinos za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća] u FBiH do kraja decembra/prosinca 2016. Narodna skupština Republike Srpske usvojila je novi Zakon o stečaju u februaru/veljači 2016. godine. Vlada Federacije BiH započela je reformu okvira za rješavanje privrednih sporova, između ostalog putem usvajanja novih zakonskih propisa o stečaju u Federaciji BiH do kraja septembra/rujna 2016. godine, izrađenih uz pomoć Svjetske banke. Pored toga, ojačat ćemo sudski sistem provodeći studiju izvodivosti uz pomoć Svjetske banke do kraja septembra/rujna 2016. godine u pogleda toga da li FBiH treba uspostaviti specijalizovane privredne sudove i unaprijediti smo njihovo funkcioniranje u Republici Srpskoj kako bi se ubrzalo rješavanje privrednih i radnih sporova do kraja juna/lipnja 2016. godine. Izmjene i dopune Zakona o unutrašnjoj trgovini Federacije BiH — bit će usvojene [do kraja decembra/prosinca 2016. godine], a namjeravamo [u najkraćem roku] riješiti i preostala trgovinska pitanja sa Evropskom Unijom. U konsultacijama sa Svjetskom bankom, unaprijedit ćemo propise koji reguliraju oblast poslovanja, uključujući uvođenje jednošalterskog sistema registracije poslovnih subjekata u Federaciji BiH s ciljem uspostavljanja elektronske registracije putem interneta kako u Federaciji BiH tako i u Republici Srpskoj, istovremeno usklađujući proces registracije u oba entiteta.

Osiguranje održivosti i veće efikasnosti vladinih finansija

Fiskalne politike

12. Tokom 2015. godine, ostvarena je snažna fiskalna konsolidacija, sa ukupnim deficitom na nivou od [0,1] posto BDP-a, što je u velikoj mjeri bilo rezultat smanjenja rashoda. Usvojili smo budžete za 2016. godinu za Institucije BiH, Vladu FBiH i Vladu RS, koji su u skladu sa postizanjem stope ukupnog deficita od [0,9] posto BDP-a u 2016. godini. Odlučni smo u namjeri da smanjimo ukupni deficit na nivo ispod [0,3] posto BDP-a do okončanja programa u 2019. godini, s ciljem postepenog smanjenja javnog duga na nivo ispod 40 posto BDP-a u srednjem roku.

13. Da bi fiskalna konsolidacija bila održiva, čvrsto smo opredijeljeni da provedemo sveobuhvatne fiskalne reforme s ciljem unapređenja naplate prihoda, smanjenja veličine vlade, unapređenja efikasnosti javnih finansija, te sužavanja prostora za tekuću neprioritetnu potrošnju kako bi se otvorio prostor za investicije u infrastrukturu.

Unapređenje efikasnosti u naplati prihoda

14. Nastavit ćemo jačati naplatu prihoda i porezne uprave. Konkretno:

- Proširili smo razmjenu informacija o poreznim obveznicima između četiri porezne uprave (Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje (UINO), Porezna uprava FBiH (PUFBiH), Poreska uprava RS (PURS) i Poreska uprava Brčko distrikta (PUBD)). U 2014. godini završili smo proces kojim je osigurano da svaka porezna uprava ima elektronski pristup informacijama o poreznim obveznicima u drugim poreznim upravama. S ciljem jačanja kapaciteta za otkrivanje rizika u poštivanju propisa od strane poreznih obveznika, sada smo, u skladu s preporukama osoblja MMF-a, između četiri porezne uprave elektronskim putem uspostavili automatsku razmjenu lista podataka iz poreznih prijava i prijava doprinosa, podataka o utvrđivanju poreznih obaveza, povratu poreza, fiskalnim kasama, registraciji, kontrolama, neizmirenim obavezama, te podataka o carinskim transakcijama, i započeli s razmjenom podataka za 2015. godinu. Također smo elektronskom putem osigurali poreznim upravama sveobuhvatne informacije o preduzećima koje su u posjedu entitetskih agencija za informatičke, finansijske i posredničke usluge (AFIP/FIA i APIF) za posljednju godinu za koju su podaci dostupni u elektronskom obliku (*prethodna mjera*). Svaka porezna uprava nastavit će sa razmjenom ažuriranih lista (obimnih) podataka u njenom posjedu na mjesečnoj osnovi, a i APIF i FIA također će mjesečno dostavljati ažurirane podatke.
- UINO je uspostavila jedinicu za otkrivanje i sprečavanje PDV prevara i počela je sa implementacijom pristupa zasnovanog na riziku za kontrolu i inspekcijki nadzor, što je jedan od ključnih elemenata naše strategije jačanja kontrole povrata PDV-a i poreznog

kredita. Trenutno, oko 30 posto kontrola koje vrši UINO je zasnovano na procjeni rizika a naš cilj je da ovaj udio dodatno povećamo. PUFBiH i PURS će također, uz pomoć MMF-a, težiti unapređenju primjene pristupa zasnovanog na riziku u svojim aktivnostima osiguranja poštivanja poreznih propisa, koristeći po potrebi objedinjenu i potpuno pretraživu bazu podataka o poreznim obveznicima.

- UINO je intenzivirala svoje napore u naplati neizmirenih poreznih obaveza, aktivno uključujući najveće porezne dužnike. Slučajeve najvećih poreznih dužnika sa kojima nije postignut sporazum, UINO je prosljedila Tužilaštvu BiH, od kojeg se očekuje da će iskoristiti sve raspoložive opcije prema domaćem zakonodavstvu kako bi se naplatila dugovanja. UINO će nastaviti ulagati napore u ovom pravcu i objavljivati rezultate na svojoj web stranici. U međuvremenu, UINO će također nastaviti objavljivati na svojoj web stranici mjesečne informacije o najvećim poreznim dužnicima i ukupnom iznosu neizmirenih obaveza po osnovu indirektnih poreza, te će objavljivati dodatne tekuće podatke o akumuliranju novih poreznih dugovanja, otplati i reprogramiranju, u skladu sa dogovorom sa osobljem MMF-a do septembra/rujna 2016. PUFBiH i PURS će također pojačati napore u smislu naplate poreznih dugovanja, uključujući i fokusiranje aktivnosti naplate na nova porezna dugovanja, zaključivanje sporazuma o otplati starih dugovanja sa održivim preduzećima, primjenu svih zakonskih mogućnosti za osiguranje naplate i objavljivanje liste najvećih poreskih dužnika. PUFBiH će usko saradivati sa Vladom FBiH na rješavanju problema neuplaćenih doprinosa (vidi u daljem tekstu).
  - Prilagođavat ćemo koeficijent raspodjele prihoda od indirektnih poreza na kvartalnom nivou i vršiti poravnanje potraživanja na polugodišnjoj osnovi, počevši od 30. septembra/rujna 2016. (*kvartalna strukturalna odrednica*). Uz pomoć MMF-a ćemo izvršiti pregled sistema raspodjele prihoda od indirektnih poreza između različitih nivoa vlasti—uključujući i unutar entiteta—s ciljem njegovog pojednostavljenja i automatizacije. Novi sistem automatske raspodjele prihoda od UINO koji je u skladu sa preporukama MMF-a će se uspostaviti do kraja decembra/prosinca 2016. (*strukturalna odrednica*).
15. Poboljšat ćemo efikasnost naših poreznih sistema. Konkretno:
- Predani smo očuvanju integriteta sistema indirektnog oporezivanja kako bi osigurali kontinuirano visok nivo budžetskih prihoda od indirektnih poreza. Postavljeni su indikativni ciljevi koji se odnose na naplatu bruto prihoda od indirektnih poreza.

- Entiteti će harmonizirati svoje zakone o porezu na dobit s ciljem jačanja konzistentnosti, izbjegavanja dvostrukog oporezivanja između entiteta, umanjivanja poreznih poticaja i pojašnjenja poreznog tretmana rezerviranja za kreditne gubitke. Parlament FBiH je usvojio novi *Zakon o porezu na dobit* - izrađen uz pomoć MMF-a - kojim se ukidaju olakšice za izvoznike a povećavaju poticaji za investicije i pojašnjava porezni tretman amortizacije i rezerviranja za kreditne gubitke banaka (zakon je stupio na snagu 01. januara/siječnja 2016). Narodna skupština RS će usvojiti izmjene i dopune zakona o porezu na dobit u skladu sa preporukama osoblja MMF-a do kraja decembra/prosinca 2016. (*strukturalna odrednica*) koje će stupiti na snagu 01. januara/siječnja 2017. godine.
- Da bismo olakšali otvaranje radnih mjesta u privatnom sektoru cilj nam je smanjiti porezno opterećenje rada putem umanjivanja stopa obaveznih doprinosa u oba entiteta. Oba entiteta će uz pomoć MMF-a pripremiti sveobuhvatne planove umanjivanja stopa obaveznih doprinosa i pojednostavljenja i poboljšanja efikasnosti sistema poreza na dohodak do kraja septembra/rujna 2016. godine kako bi se isti počeli primjenjivati 01. januara/siječnja 2017. godine. Osigurati ćemo da smanjenje stopa socijalnih doprinosa ima neutralan efekat na deficit kako se ne bi ugrozila održivost socijalnih fondova. Umanjenje stope doprinosa će biti praćeno proširenjem porezne osnovice poreza na dohodak kroz oporezivanje svih izvora prihoda po osnovu rada, posebno naknada. Također, uviđamo da je za ovo potrebna podrška porezne uprave koja povećava poreznu disciplinu. Međutim, ukoliko se kontinuirano provođenje ovih mjera pokaže nedovoljnim da se osigura održivost fondova socijalnog osiguranja, poduzeti ćemo i dodatne fiskalne mjere u konsultaciji sa osobljem MMF-a, kako bismo prikupili dodatne prihode i/ili smanjili potrošnju ako je potrebno.
- U svrhu postizanja boljeg usmjeravanja subvencija za poljoprivredu, RS je izvršila neophodne zakonske i administrativne izmjene kako bi uvjetovala mogućnost dobivanja subvencija za poljoprivrednike registriranjem i plaćanjem obaveznih doprinosa. Registracija poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju porodičnih poljoprivrednih gazdinstava na komercijalna i nekomercijalna gazdinstva je u toku, sa 14,6 posto poljoprivrednih gazdinstava registriranih kao komercijalna zaključno sa krajem aprila/travnja 2016. godine. Tokom 2016. godine, subvencije za poljoprivredu bit će isplaćene samo onim poljoprivrednicima koji su registrirani i vrše redovne uplate obaveznih doprinosa. Kao rezultat ove mjere želimo ostvariti uštedu od 5 miliona KM u poljoprivrednim subvencijama i povećanje od 10 KM u prihodima od obaveznih socijalnih doprinosa tokom 2016. u odnosu na prethodnu godinu, što će pomoći našim naporima da ostvarimo fiskalnu konsolidaciju.

- Da bismo mobilizirali sredstva za investicije u ključnu infrastrukturu Parlamentarna skupština BiH će do kraja septembra/rujna 2016. godine odobriti povećanje akcize na gorivo, uključujući autoplin i biogorivo, za 15 feninga po litru a dodatni prihodi u iznosu od 10 feninga od ovog povećanja će se usmjeriti entitetskim preduzećima Autoceste i Autoputevi, a 5 feninga od ovog povećanja će se usmjeriti entitetskim preduzećima Ceste i Putevi. Istovremeno, povećat ćemo akcize na lož ulje kako bismo premostili cjenovni jaz između različitih kategorija naftnih derivata.

Jačanje javnih finansija

16. Na strani rashoda, racionalizirat ćemo i povećati efikasnost funkcioniranja vlade imajući za cilj smanjenje veličine vlade u srednjem roku. Dakle:

- Provest ćemo reformu javnog sektora uz pomoć Svjetske banke. Te reforme će nam omogućiti da uvedemo veću fleksibilnost u radno-pravne odnose i pomoći da smanjimo broj uposlenih u javnom sektoru uz istovremeno povećanje efikasnosti. Vijeće ministara i entitetske vlade su usvojili strateške planove za obuzdavanje plaća (putem uzdržavanja od povećanja osnovice za plaće, koeficijenata i naknada) i smanjenja ukupne zaposlenosti u javnom sektoru za vrijeme programa, s početkom u 2017. godini (*prethodna mjera*). Entitetske vlade i Vijeće ministara BiH će uz pomoć Svjetske banke uspostaviti registre zaposlenih u javnom sektoru koji će uključivati zaposlene u kantonima, općinama, zdravstvenim ustanovama i vanbudžetskim fondovima. Ovaj registar i projektni zadatak koji je pripremila Svjetska banka će biti osnova za operacionalizaciju strateških planova za smanjenje zaposlenosti u javnom sektoru. Vijeće ministara i entitetske vlade će do kraja juna/lipnja 2017. usvojiti operativne planove za smanjenje ukupne zaposlenosti u javnom sektoru na osnovu registara koji su uspostavljeni uz pomoć Svjetske banke (*strukturalne odrednice*). U međuvremenu, pridržavanje moratorija na povećanje plaća, uključujući uzdržavanje od povećanja osnovice za plaću, koeficijenata i naknada, bit će kontinuirana strukturalna odrednica. Osim toga, postavljeni su kvartalni indikativni ciljevi za tekuću potrošnju u Institucijama BiH i vladama entiteta.
- Pokrenuli smo reformu zdravstvenog sektora uz pomoć Svjetske banke da bismo sisteme zdravstvene zaštite u oba entiteta učinili održivim i unaprijedili kvalitet i pravičnost zdravstvenih usluga. Reforme će obuhvatiti rješavanje problema dugovanja zdravstvenog sektora, definisanje novih modela i izvora finansiranja, jačanje finansijske odgovornosti, kontrola i upravljanja zdravstvenim ustanovama uz standardizaciju mreže zdravstvenih ustanova. Za potrebe finansiranja reforme u zdravstvenom sektoru, Parlamentarna skupština

BiH će do kraja septembra/rujna 2016. godine odobriti povećanje akcize na alkohol, uključujući sve proizvode od alkohola da bismo te prihode usmjerili prema fondovima zdravstvene zaštite.)

- Parlament FBiH će usvojiti Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju i Zakon o organizaciji Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja u [oktobru/listopadu 2016.] u skladu sa preporukama Svjetske banke, da bi se pomoglo osiguranju održivosti penzionog sistema, između ostalog putem povećanja broja obveznika doprinosa, povećanja efektivne dobi za penzionisanje, te proširivanja osnovice za obračun doprinosa. Istovremeno, FBiH [je izradila nacrt] propisa, također u skladu sa preporukama Svjetske banke, s ciljem pristupanja rješavanju pitanja neuplaćenih doprinosa za PIO, do čijeg je akumuliranja došlo uglavnom u preduzećima u državnom vlasništvu i javnim preduzećima, te osigurala da su dva seta zakona uzajamno konzistentni. Vlada FBiH će izraditi analizu efekata na penzije i dinamiku transfera iz budžeta prema Fondu PIO uz konsultacije sa Svjetskom bankom i MMF-om. Da bi se osigurala veća disciplina kod uplate doprinosa za PIO, entitetske vlade će uz pomoć Svjetske banke izraditi sveobuhvatne strategije za rješavanje problema preostalih preduzeća u državnom vlasništvu i javnih preduzeća koja proizvode gubitke, putem restrukturiranja ili likvidacije takvih preduzeća (vidi tekst gore). U tom smislu će pomoći i novi zakoni o stečajnom postupku.
- Nastojat ćemo poboljšati usmjeravanje socijalne pomoći s ciljem pružanja zaštite najranjivijim grupama na efikasan način. U tu svrhu, Parlament FBiH će u julu/svibnju 2016. godine usvojiti *Zakon o jedinstvenom registru korisnika gotovinskih naknada na koje se ne uplaćuju doprinosi* koji omogućava da centralizirana baza podataka korisnika socijalnih transfera postane operativna do [kraja septembra/rujna 2016. godine]. Na osnovu podataka u centraliziranoj bazi podataka korisnika, pripremit ćemo izvještaj i plan poboljšanja usmjeravanja socijalnih transfera do decembra/prosinca 2016. godine (*strukturalna odrednica*). Pored toga, kako bi se spriječila zloupotreba sistema boračkih davanja, ubrzat će se revizije korisnika penzija ostvarenih pod povoljnijim uvjetima u FBiH. Prva faza procesa revizije s ciljem provjere podobnosti postojećih korisnika za sve kategorije korisnika boračkih prava, uključujući i penzije ostvarene pod povoljnijim uvjetima, bit će završena se do kraja decembra/prosinca 2016. godine, a sve faze procesa revizije bit će završene do kraja juna/lipnja 2017. godine] (*strukturalna odrednica*). Uzdržat ćemo se od izmjena i dopuna zakona koji reguliraju boračka davanja bez konsultacija s osobljem Svjetske banke i MMF-a.
-

17. Jačanje kontrole nad nižim nivoima vlasti, vanbudžetskim fondovima i preduzećima u državnom vlasništvu od najvišeg je značaja kako bi se osigurala potpuna odgovornost za i zaustavilo povećavanje nepokrivenih obaveza. Konkretno:

- Nakon usvajanja novog *Zakona o budžetima* FBiH, završeni su i usvojeni podzakonski akti i pravilnici, uključujući *Zakon o trezoru* i *Računovodstvene politike*. Uspostavljeno je Tijelo za fiskalnu koordinaciju FBiH i ono se redovno sastaje. U narednom periodu, ovo koordinaciono tijelo trebalo bi održavati sastanke najmanje jednom u pola godine. S ciljem jačanja fiskalne odgovornosti na nižim nivoima vlasti, izmijenili smo i dopunili *Zakon o budžetima* FBiH u smislu sljedećih odredbi: (i) niži nivoi vlasti bit će u svojim budžetima obavezni koristiti projekcije prihoda koje je pripremlilo Ministarstvo finansija FBiH kako za indirektno tako i za direktne poreze; i (ii) kantoni koji okončaju fiskalnu godinu s neizmirenim obavezama bit će obavezni uključiti u svoje budžete detaljan plan izmirivanja takvih obaveza u periodu od pet godina. Vlada FBiH će također težiti jačanju kontrole nad zaduživanjem nižih nivoa vlasti, između ostalog putem izmjena i dopuna *Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama do kraja decembra/prosinca 2016. godine (strukturalna odrednica)* i usvajanjem *Zakona o pripadnosti javnih prihoda do kraja marta/ožujka 2017. godine*. Entitetske vlade, uz pomoć Svjetske banke, rade na izradi dokumenta o stanju neizmirenih obaveza na nižim nivoima vlasti, uključujući i uspostavu sistema izvještavanja koji će obuhvatiti dospjele, a neizmirene obaveze u sektoru zdravstva u oba entiteta i neizmirene obaveze na nižim nivoima vlasti u FBiH.
- Novi *Zakon o fiskalnoj odgovornosti* usvojen je u Narodnoj skupštini RS, s ciljem osiguranja dugoročne fiskalne održivosti i unapređenja transparentnosti. Pored uspostavljanja jasnih fiskalnih pravila i osnivanja neovisnog Fiskalnog vijeća, novi zakon će pojačati kontrolu budžetskih korisnika u RS koji posluju van Glavne knjige Trezora i posjeduju vlastite transakcijske račune (uključujući i posebne fondove). Ovi budžetski korisnici bit će obavezni dobiti saglasnost Ministarstva finansija za svoje finansijske planove prije no što ih dostave na usvajanje Vladi RS, a istovremeno će biti obavezni i uzdržati se od stvaranja obaveza koje premašuju iznos sredstava koja im stoje na raspolaganju.
- U konsultacijama sa USAID-om, nastojat ćemo dovršiti proces širenja sistema trezorskog poslovanja na niže nivoe vlasti, uključujući zdravstvene ustanove (domovi zdravlja i bolnice) u RS i informacijske sisteme upravljanja budžetom u kantonima u FBiH do kraja marta/ožujka 2017. godine (*strukturalna odrednica*).

- Vlada FBiH će donijeti program kreditnog ili finansiranja putem grantova za one kantone koji pristanu usvojiti planove za ograničenje plaća i smanjenje ukupne zaposlenosti koji će biti u potpunosti usklađeni s planom FBiH do kraja decembra/prosinca 2016. godine.

Očuvanje stabilnog finansijskog sistema i pružanje podrške za kreditni rast

18. Aranžman valutnog odbora predstavlja kamen temeljac naših ekonomskih politika jer on pruža stabilnost u inače neizvjesnom i kompleksnom okruženju. Ponovno potvrđujemo našu predanost očuvanju aranžmana valutnog odbora u onom obliku u kojem je ustanovljen zakonom (*kontinuirana strukturalna odrednica*) i zaštiti nezavisnosti Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH). U tom smislu, i dalje ćemo se uzdržavati od bilo kakvih radnji koje bi oslabile aranžman valutnog odbora i CBBiH kao instituciju kojoj je povjereno njegovo funkcioniranje, a posebno ćemo se uzdržavati od korištenja deviznih rezervi u CBBiH za bilo kakve potrebe budžeta ili javnih ulaganja te je stoga postavljen nulti limit na transfere i kredite CBBiH javnom sektoru kao *kontinuirani kriterij izvršenja*.

19. Naš finansijski sektor je relativno dobro prebrodilo globalnu finansijsku krizu i godine slabog ekonomskog rasta koje su uslijedile, kao i poplave u 2014. godini. Iako je sektor bankarstva likvidan i adekvatno kapitaliziran na agregatnom nivou, neke osjetljivosti su i dalje prisutne. Udjeli nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima i dalje su povišeni, a rast novih kredita privatnom sektoru dosta je nizak. Neke banke trebaju poboljšati svoje pozicije kapitala i dublje restrukturirati svoj bilans kako bi osigurale dugoročnu održivost. U takvim okolnostima, nastavljamo pažljivo pratiti kretanja u finansijskom sektoru s ciljem zaštite finansijske stabilnosti. Nećemo poduzeti nikakve radnje koje ugrožavaju finansijsku stabilnost, uključujući i nametanje obaveze konverzije bilo kojih zajmova u stranoj valuti u domaću valutu (*kontinuirani kriterij izvršenja*). Svjesni smo ključnog značaja ovakvog opredjeljenja za uspjeh Proširenog aranžmana.

20. Agencije za bankarstvo i dalje prate i rješavaju slabosti u bankarskom sektoru. Agencije za bankarstvo su dobile potpune izvještaje o detaljnim revizijama kvaliteta aktive izvršenim za banke koje su u 2013. godini bile pod pojačanom supervizijom. Agencije za bankarstvo su uputile takve banke da poduzmu korektivne mjere s ciljem rješavanja nedostataka ustanovljenih u revizijama kvaliteta aktive, uključujući i dostavljanje planova dokapitalizacije agencijama. Dvije male banke koje nisu uspjele prikupiti novi kapital zatvorene su i osigurani depoziti su brzo isplaćeni. Banke koje su bile pod pojačanom supervizijom u 2015. godini ili koje su u periodu 2012-2014. godine doživjele rapidnu kreditnu ekspanziju u odnosu na tržište (tj. imale prosječnu godišnju stopu rasta kredita višu od 10 posto tokom tog perioda) i za koje nisu već obavljene revizije kvaliteta aktive, angažirale su renomirane vanjske revizore da obave detaljne revizije kvaliteta aktive prema projektnom zadatku

koji su pripremile agencije za bankarstvo u skladu s preporukama osoblja MMF-a (*prethodna mjera*). Očekuje se da će ove revizije za banke iz FBiH biti završene do kraja juna/lipnja 2016. godine, a za banke iz RS do kraja septembra/rujna 2016. godine. Na osnovu ovih revizija, agencije za bankarstvo će izraditi sveobuhvatne entitetske strategije za rješavanje osjetljivosti u bankarskom sistemu, tako što će od vlasnika banaka tražiti da nadomjeste svaki nedostatak u odnosu na propisane zahtjeve u pogledu kapitala putem eventualno potrebne dokapitalizacije ili restrukturiranja banaka. Banke će dostaviti planove za rješavanje problema nedostajućeg kapitala i održavanje ukupne stabilnosti, koje će agencije za bankarstvo odobriti do kraja avgusta/kolovoza 2016. godine za banke u FBiH (*strukturalna odrednica*), a do kraja novembra/studenog 2016. godine za banke iz RS (*strukturalna odrednica*). Agencije za bankarstvo će pratiti provođenje ovih planova i smjesta poduzeti mjere s ciljem rješavanja uočenih osjetljivosti. Osigurati ćemo uspostavljanje pouzdanih zaštitnih mehanizama za bilo kakve sistemske slučajeve. Detaljne revizije kvaliteta aktive za preostale banke će se izvršiti u 2017. godini.

21. Također, nastavljamo dalje s našim zakonodavnim planom usmjerenim na: (i) modernizaciju zakona i propisa koji se odnose na bankarski sektor; (ii) jačanje saradnje i koordinacije te razmjene informacija i podataka među regulatornim organima u finansijskom sektoru; (iii) rješavanje visokog nivoa nekvalitetnih kredita i (iv) unapređenje okvira za upravljanje likvidnošću. To uključuje:

- Završavanje izrade novih zakona o bankama u oba entiteta u skladu s direktivama EU i zahtjevima Bazela. Radne grupe zadužene za izradu nacрта zakona o bankama ostvarile su značajan napredak, uz pomoć osoblja MMF-a i Svjetske banke, te su prvi nacrti zakona o bankama završeni. Ovi novi zakoni ojačat će korektivne i provedbene ovlasti supervizora, uvesti superviziju bankarskih grupa na konsolidiranoj osnovi, te uvesti sveobuhvatan okvir za restrukturiranje banaka. Pored toga, u ovim novim zakonima ukinut će se posebne obavezne rezerve za depozite javnog sektora kako bi se izbjegao rizik od narušavanja strukture finansiranja banaka, dok ćemo istovremeno javna sredstva zaštititi putem drugih reformskih mjera (vidjeti u daljem tekstu). Također ćemo izvršiti pregled i po potrebi usvojiti izmjene i dopune povezanih zakona, kao što su Zakon o Agenciji za osiguranje depozita (AOD), uz pomoć Svjetske banke, i zakoni o agencijama za bankarstvo, kako bi se osigurala dosljednost i uspostavio sveobuhvatni okvir za restrukturiranje banaka. Pored uloge supervizora, agencije za bankarstvo bit će i nadležna tijela za restrukturiranje banaka u okviru svoje nadležnosti, uz osiguranje odgovarajućeg nivoa razdvojenosti odjela supervizije i odjela za restrukturiranje banaka kako bi se izbjegao potencijalni sukob interesa. Zakon o Agenciji za osiguranje depozita bit će izmijenjen i dopunjen kako bi se omogućilo korištenje Fonda za osiguranje depozita za finansiranje restrukturiranja banaka, ali uz jasne mehanizme zaštite

osnovnog cilja AOD, zaštite osiguranih depozita. Novi zakoni o bankama neće sadržavati odredbe ili pozivanje na neki drugi aranžman za finansiranje restrukturiranja banaka, a što će se prolongirati za kasnije kada ćemo se konsultovati sa osobljem MMF-a u pogledu odgovarajućeg institucionalnog rješenja. Usklađene finalne verzije nacрта ovih zakona bit će dostavljene osoblju MMF-a na pregled do kraja jula/svibnja 2016. godine. Potom očekujemo da će entitetski parlamenti usvojiti nacрте zakona o bankama i potrebne izmjene i dopune zakona o agencijama za bankarstvo, a da će Parlamentarna skupština BiH usvojiti izmjene i dopune Zakona o Agenciji za osiguranje depozita (AOD) do kraja novembra/studenog 2016. godine (*strukturalne odrednice*).

- Unaprijedit ćemo saradnju i razmjenu informacija između agencija za bankarstvo, Agencije za osiguranje depozita i CBBH kako bi efikasno pratili i ublažavali sistemski rizik. Novi zakoni o bankama uključivat će usklađene definicije sistemski važnih banaka koje će se određivati u skladu sa metodologijom koju će zajedno dogovoriti agencije za bankarstvo, AOD i CBBH. Metodologija će biti objavljena na web stranicama sve četiri institucije. Lista sistemski važnih banaka će se ažurirati na godišnjoj osnovi. U konsultacijama sa osobljem MMF-a i Svjetskom bankom, agencije za bankarstvo, AOD i CBBH će potpisati sveobuhvatni Memorandum o razumijevanju u oblasti finansijske stabilnosti koji će predstavljati nadogradnju i zamijeniti Memorandum o principima koordinacije bankarske supervizije i saradnje i razmjene podataka i informacija i Memorandum o razumijevanju između agencija za bankarstvo i AOD do kraja decembra/prosinca 2016. godine. Memorandum o razumijevanju u oblasti finansijske stabilnosti će između ostalog, omogućiti redovnu razmjenu informacija o sistemski važnim bankama, uključujući kvartalne informacije o kontroli izvještaja banaka (offsite), kao i zajedničke kontrole sistemski važnih banaka. Grupa za bankarsku koordinaciju će razmatrati ove informacije na kvartalnim sastancima i svakih šest mjeseci predlagati mjere Stalnom komitetu za finansijsku stabilnost za rješavanje svih sistemskih rizika. Stalni komitet za finansijsku stabilnost će preporučiti odgovarajuće mjere ublažavanja koje će poduzimati i provoditi nadležna tijela u skladu sa svojim nadležnostima. Izvještaj o finansijskoj stabilnosti će uključivati dio odobren od strane Grupe za bankarsku koordinaciju sa zaključcima i politikama provedenim s ciljem rješavanja sistemskih rizika u toku izvještajnog perioda.
- U cilju daljeg olakšavanja koordinacije između institucija finansijskog sektora, Parlament BiH će izvršiti izmjene i dopune Zakona o Agenciji za osiguranje depozita kako bi se direktori agencija za bankarstvo ili zamjenici uključili u Upravni odbor AOD kao učesnika bez prava glasa. Pored toga, izvršit će se izmjene i dopune entitetskih zakona o agencijama za

bankarstvo kako bi se predsjednici upravnih odbora agencija za bankarstvo obavezali da pozivaju direktore druge agencije za bankarstvo i AOD-a ili njihove zamjenike da učestvuju u svim sastancima upravnog odbora kao učesnika bez prava glasa. Ove odredbe će biti navedene u novom paketu propisa koji će se usvojiti do kraja novembra/studenog 2016. godine (*strukturalna odrednica*).

- Entitetske agencije za bankarstvo će također raditi sa rezidentnim savjetnikom iz MMF-a kako bi se utvrdili i riješili preostali nedostaci okvira za superviziju banaka.
  - Kao dio novih zakona o bankama unaprijedit ćemo okvir za naplatu i rješavanje nekvalitetnih kredita (NPL). Između ostalog, to uključuje: (i) odredbe kojim će se podržati kupovina i prodaja nekvalitetnih kredita do kraja novembra/studenog 2016. godine; (ii) pojašnjenje od UINO da prodaja nekvalitetnih kredita od strane banaka ne podliježe obavezi plaćanja PDV-a koje će UINO dati do kraja novembra/studenog 2016. godine; i (iii) analizu mogućnosti za usvajanje smjernica za vansudsko restrukturiranje. Također, nastavit ćemo konsultacije i saradnju sa MMF-om i Svjetskom bankom u ovim oblastima.
  - U svrhu unapređenja okvira za upravljanje likvidnošću, razmotrit ćemo uvođenje koeficijenta pokrivanja likvidnosti u propise o likvidnosti kako bi se unaprijedilo upravljanje rizikom likvidnosti u bankama. Tražit ćemo tehničku pomoć MMF-a s ciljem pružanja pomoći agencijama za bankarstvo pri definiranju i kalibriranju koeficijenta pokrivanja likvidnosti za finansijski sistem. S obzirom na visok nivo likvidnosti u sistemu, CBBiH je podigla obavezne rezerve za banke kako bi se ponovo formirale zaštitne rezerve za likvidnost. CBBiH će upotrebu obaveznih rezervi prilagoditi u većoj mjeri prudencijalnim potrebama putem povećanja broja perioda održavanja tokom kojih banke koje su izložene stresu mogu neispunjavati zahtjeve za obaveznim rezervama i dopunjavanja ove mjere minimalnim limitima održavanja i većim stopama kazni za neispunjavanje prije primjene težih sankcija.
22. Također, ostvarujemo napredak u pogledu drugih zakona i propisa koji će unaprijediti funkcioniranje i transparentnost našeg finansijskog sistema, između ostalog putem daljeg unapređenja okvira za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Nakon usvajanja novog Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u BiH i neophodnih izmjena i dopuna Krivičnog zakona BiH u skladu sa preporukama MONEYVAL-a, pravovremeno ćemo usvojiti dalje regulatorne i zakonske izmjene i dopune koje su potrebne kako bi se naš okvir uskladio sa preporukama Radne grupe za finansijske mjere (FATF).

23. U cilju održavanja stabilnosti finansijskog tržišta, smanjenja fiskalnih troškova na minimum i ublažavanja rizika od sudskih postupaka povezanih s rješavanjem problema slabih banaka, entitetske vlade poduzimaju daljnje mjere kako bi se unaprijedio rad entitetskih razvojnih banaka i uveo nadzor od strane agencija za bankarstvo. Tražimo pomoć MMF-a i Svjetske banke kako bi unaprijedili upravljanje rizikom i transparentnost poslovanja entitetskih razvojnih banaka. Izmjene i dopune zakona o entitetskim razvojnim bankama i izmjene i dopune zakona o agencijama za bankarstvo izvršit će se u skladu sa preporukama osoblja MMF-a i Svjetske banke do kraja novembra/studenog 2016. godine (*strukturalne odrednice*) kako bi:

- se pojasnio mandat razvojnih ciljeva koji se odnose na rješavanje tržišnih neuspjeha i ograničavanje dozvoljenih djelatnosti, uključujući eliminiranje direktnog kreditiranja privatnog sektora;
- se unaprijedilo upravljanje razvojnim bankama kako bi poslovale neovisno od vlade i tražilo zaključivanje ugovora za članove uprave prema kojima bi se naknada vezala za stvarni učinak;
- entitetske vlade stavile razvojne banke pod odgovarajuću superviziju i regulativu entitetskih agencija za bankarstvo;
- se tražilo objavljivanje na web stranicama razvojnih banaka godišnjih izvještaja eksterne revizije razvojnih banaka i svih fondova kojima upravljaju izvršenoj od strane uglednih međunarodnih revizorskih firmi.

24. Entitetske vlade i nadzorni odbori razvojnih banaka potpisat će u narednih 12 mjeseci okvir za regulisanje međusobnih odnosa kojim će se pojasniti uloge i odgovornosti strana kako bi se osiguralo da razvojne banke imaju održive poslovne modele i posluju na komercijalnoj osnovi. Ove aktivnosti provodit ćemo u skladu sa savjetima osoblja MMF-a i Svjetske banke.

25. Ojačat ćemo naše standarde javnih nabavki u pogledu depozita javnih sredstava uz podršku osoblja MMF-a. Do kraja decembra/prosinca 2016. godine pripremit ćemo analizu neophodnih zakonskih mjera za zaštitu javnih sredstava u skladu sa preporukama osoblja MMF-a a dok će izmjene i dopune odgovarajućih propisa i standarda usvojiti na Parlamentu BiH i nadležnim entitetskim parlamentima u 2017. godini.

26. U svojim kontinuiranim nastojanjima za ostvarivanje saradnje sa stranim supervizorima, agencije za bankarstvo potpisale su Memorandume o razumijevanju sa Europskim nadzornim tijelom za bankarstvo (EBA) i Agencijom za nadzor finansijskog tržišta Republike Austrije (FMA), koji

će omogućiti bližu saradnju i razmjenu informacija. Agencije za bankarstvo rade na potpisivanju Memoranduma o razumijevanju i sa drugim relevantnim stranim supervizorima.

27. Kako bismo unaprijedili nadzor nad platnim sistemom, CBBiH će proširiti obim svog registra računa i uključiti dodatne informacije, uključujući podatke o glavnim računima i računima pojedinaca.

Modaliteti programa

28. Vjerujemo da su politike, navedene u ovom Pismu namjere adekvatne za postizanje ciljeva našeg ekonomskog programa. Spremni smo, međutim, poduzeti sve dodatne mjere koje mogu biti potrebne za postizanje ciljeva našeg ekonomskog programa. Konsultirat ćemo se sa MMF-om oko usvajanja dodatnih mjera i politika, kao i prije bilo kakve izmjene politika koje su sadržane u našem ekonomskom programu, u skladu sa politikom MMF-a u vezi takvih konsultacija. I dalje ćemo osoblju MMF-a dostavljati informacije neophodne za ocjenu napretka u provedbi našeg programa i održavat ćemo intenzivan dijalog o politikama sa osobljem MMF-a. Dostavljat ćemo sve neophodne informacije kako bi olakšali Ocjenu sistema zaštite CBBiH. Također ćemo se uzdržati od uvođenja ili intenziviranja bilo kakvih trgovinskih ograničenja i drugih mjera i politika koje bi mogle dodatno pogoršati poteškoće sa platnim bilansom.

29. Program će se pratiti putem kvartalnih i kontinuiranih kvantitativnih kriterija izvršenja, indikativnih ciljeva, prethodnih mjera i strukturalnih odrednica. Kvantitativni kriteriji izvršenja za 2016. godinu i prvu polovinu 2017. godine, kontinuirani kriteriji izvršenja i indikativni ciljevi za 2016. godinu i prvu polovinu 2017. godine navedeni su u Tabeli 1; a prethodne mjere i strukturalne odrednice navedene su u Tabeli 2. Dogovori između vlasti u BiH i osoblja MMF-a u pogledu kvantitativnih kriterija izvršenja i indikativnih ciljeva detaljno su opisani u priloženom Tehničkom memorandumu o razumijevanju. Sredstva MMF-a u okviru aranžmana biti će isplaćena CBBiH, i ekvivalentan iznos u domaćoj valuti bit će raspoređen na depozitni račun BiH za transakcije sa MMF-om, te potom na područje Federacije BiH i Republike Srpske, kao namjenska sredstva za budžete Federacije BiH i RS u omjeru 2/3:1/3, kako je navedeno u Memorandumu o razumijevanju. Memorandumu o razumijevanju između vlada entiteta, UINO BiH i CBBiH potpisan je u junu/lipnju 2016. godine. Tražimo od Izvršnog odbora MMF-a da odobri novi Prošireni aranžman (EFF) i da nakon odobrenja Izvršni odbor stavi na raspolaganje 443.042 miliona SDR (262 procenata kvote). Očekuje se da će prvi pregled u okviru programa biti na dan ili nakon 25. decembra/prosinca, 2016. godine.

---

30. Saglasni smo da MMF objavi ovo Pismo namjere sa njegovim priložima, kao i Izveštaj osoblja koji je s njim u vezi, na web stranici MMF-a nakon što Izvršni odbor MMF-a razmotri naše zahtjeve.

zurnal.info

Tabela 1. Bosna i Hercegovina: Predloženi kvantitativni kriteriji izvršenja i indikativni ciljevi prema Proširanom EFF aranžmanu 2016
 (Kumulirani tok od kraja prethodne godine u milionima EKM)

	2016		2017	
	kraj septembra	kraj decembra	kraj marta	kraj juna
Kriterij izvođenja				
Donja granica za iznos neto kredita za 1/				
Institucija BiH	56.9	12.6	18.1	35.8
Federaciju - centralna vlada	203.2	178.6	107.1	232.0
RS - centralna vlada	21.3	-39.9	30.6	70.7
Gornja granica za ugovaranje i garantovanje novog nekonzervativnog kreditnog vanjskog duga od strane				
Institucija BiH	0	0	0	0
Federacije - generalna vlada	0	0	0	0
RS - generalna vlada	0	0	0	0
CBBH	0	0	0	0
Gornja granica za akumulirani iznos neizmirenih obaveza po osnovu vanjskih plaćanja za 4/				
Institucija BiH	0	0	0	0
Federacija - generalna vlada	0	0	0	0
RS - generalna vlada	0	0	0	0
CBBH	0	0	0	0
	0	0	0	0
Indikativni cilj				
Gornja granica za akumulirani iznos unutrašnjih neizmirenih obaveza za 3/				
Adopt by the RS parliament a new labor law with a view to	611	845	193	395
Federaciju - centralna vlada	1021	1469	292	637
RS - centralna vlada	1827	2525	555	1171
Gornja granica za akumulirani iznos unutrašnjih neizmirenih obaveza za 3/				
Adopt by the RS parliament a new labor law with a view to	0	0	0	0
Federaciju - centralna vlada	0	0	0	0
RS - centralna vlada	0	0	0	0
Donja granica za neto zaduživanje generalne vlade BiH 1/				
	432.9	254.2	173.7	390.1
Gornja granica za promjene ukupnog iznosa "ostalih obaveza" 3/				
Federacija - generalna vlada	100.0	100.0	100.0	100.0
RS - generalna vlada	100.0	100.0	100.0	100.0
	4,917.1	6,651.8	1,484.1	3,133.8

1/ uključujući projekte financirane iz inostranstva, kako je definisao u TMR.

2/ Kontinuirano

3/ uključuje godišnje transfere CBBH po osnovu profita prema institucijama zaduženim za budžet BiH nakon kraja fiskalne godine CBBH, kako je propisano u Zakonu o CBBH.

4. Kako je definisano u TMR.

Tabela 2. Bosna i Hercegovina: Strukturalni uvjeti

Mjere	Datum provjere	Status
Prethodne mjere		
1 Objediniti sve informacije o poreznim obveznicima iz sve četiri porezne uprave, kao i sveobuhvatne informacije o preduzećima koje su u posjedu entitetskih agencija za informatičke, finansijske i posredničke usluge (AFIP/FIA i APIF) u bazu podataka koja je raspoloživa i može se u potpunosti pretraživati u svakoj od četiri porezne uprave.		
2 Na Vladi Federacije BiH usvojiti strateški plan obuzdavanja potrošnje na plate i smanjenja ukupne zaposlenosti u javnom sektoru.		
3 Na Vladi Republike Srpske usvojiti strateški plan obuzdavanja potrošnje na plate i smanjenja ukupne zaposlenosti u javnom sektoru.		
4 Na Vijeću ministara BiH usvojiti strateški plan obuzdavanja potrošnje na plate i smanjenja ukupne zaposlenosti u javnom sektoru.		
5 Angažirati renomirane međunarodne revizore da obave detaljnu reviziju kvaliteta aktive banaka koje su bile pod pojačanom supervizijom u 2015. godini, ili su u periodu 2012-14. godine doživjele rapidnu kreditnu ekspanziju u odnosu na tržište (tj. imale prosječnu godišnju stopu rasta kredita višu od 10 posto tokom tog perioda), a za koje nisu već obavljene revizije kvaliteta aktive.		
Strukturalne odrednice		
1 Kontinuirano se pridržavati pravila valutnog odbora u obliku u kojem je ustanovljen zakonom.	Kontinuirano	
2 Uzdržati se od povećanja plata u javnom sektoru, uključujući uzdržavanje od povećavanja osnovice za plaće, koeficijenata i naknada.	Kontinuirano	
3 Uzdržati se od bilo kakvih radnji koje ugrožavaju finansijsku stabilnost, uključujući i nametanje obaveze konverzije bilo kakvih zajmova u stranoj valuti u domaću valutu.	Kontinuirano	
4 Prilagodavati koeficijent za raspodjelu prihoda od indirektnih poreza na kvartalnoj osnovi i vršiti poravnanje potraživanja po osnovu indirektnih poreza na polugodišnjoj osnovi.	Kvartalno	
5 Izvršiti u Agenciji za bankarstvo Federacije BiH konačnu procjenu planova za dokapitalizaciju banaka u kojima je na osnovu rezultata revizije kvaliteta aktive utvrđen nedostatak kapitala.	Kraj augusta/ kolovoza 2016.	
6 Iz Vlade FBiH dostaviti Parlamentu FBiH izmjene i dopune Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama s ciljem jačanja kontrole nad nižim nivoima vlasti.	Kraj decembra/ prosinca 2016.	
7 Na nivou Vlade FBiH, u konsultacijama sa Grupom Svjetske banke i/ili EBRD-om, završiti finansijsku i operativnu temeljitu procjenu vrijednosti (due diligence) za preduzeća BH Telecom i HT Mostar.	Kraj oktobra/ listopada 2016.	
8 Na Parlamentu FBiH usvojiti novi nacrt Zakona o bankama i izmjene i dopune Zakona o Agenciji za bankarstvo u skladu sa preporukama osoblja MMF-a.	Kraj novembra/ studenog 2016.	

9	Na Narodnoj skupštini RS usvojiti novi nacrt Zakona o bankama i izmjene i dopune Zakona o Agenciji za bankarstvo u skladu sa preporukama osoblja MMF-a.	Kraj novembra/ studenog 2016.
10	Na Parlamentu BiH usvojiti izmjene i dopune Zakona o osiguranju depozita u bankama u BiH u skladu sa preporukama osoblja MMF-a.	Kraj novembra/ studenog 2016.
11	Izvršiti u Agenciji za bankarstvo RS konačnu procjenu planova za dokapitalizaciju banaka u kojima je na osnovu rezultata revizije kvaliteta aktive utvrđen nedostatak kapitala.	Kraj novembra/ studenog 2016.
12	Na Narodnoj skupštini RS usvojiti izmjene i dopune Zakona o Investiciono-razvojnoj banci Republike Srpske u skladu sa preporukama osoblja MMF-a.	Kraj novembra/ studenog 2016.
13	Na Parlamentu FBiH usvojiti izmjene i dopune Zakona o Razvojnoj banci Federacije u skladu sa preporukama osoblja MMF-a.	Kraj novembra/ studenog 2016.
14	Na nivou Vlade FBiH pripremiti izvještaj i plan poboljšanja usmjeravanja socijalnih transfera na osnovu centralizirane baze podataka korisnika.	Kraj decembra/ prosinca 2016.
15	Usvojiti novi automatski sistem raspodjele prihoda UINO u skladu sa preporukama osoblja MMF-a.	Kraj decembra/ prosinca 2016.
16	Na Vladi FBiH usvojiti plan za restrukturiranje željeznica, izrađen uz pomoć Svjetske banke.	Kraj decembra/ prosinca 2016.
17	Na Vladi RS usvojiti plan restrukturiranja željeznica, izrađen uz pomoć Svjetske banke.	Kraj decembra/ prosinca 2016.
18	Na Narodnoj skupštini RS usvojiti izmjene i dopune Zakona o porezu na dobit s ciljem unapređenja konzistentnosti, izbjegavanja dvostrukog oporezivanja između entiteta, i smanjenja poreznih poticaja, u skladu sa preporukama osoblja MMF-a.	Kraj decembra/ prosinca 2016.
19	Na nivou Vlade FBiH okončati treću fazu procesa revizije svih kategorija korisnika boračkih prava, uključujući i korisnike penzija ostvarenih pod povoljnijim uvjetima.	Kraj juna/lipnja 2017.
20	FBiH će proširiti sistem trezorskog poslovanja na informacijske sisteme upravljanja budžetom u kantonima.	Kraj marta/ožujka 2017.
21	Na nivou Vlade RS usvojiti proširenje sistema trezorskog poslovanja na zdravstvene ustanove (domove zdravlja i bolnice).	Kraj marta/ožujka 2017.
22	Na Vladi FBiH usvojiti operativni plan za smanjenje ukupnog broja zaposlenih u javnom sektoru na osnovu registra zaposlenih koji će se izraditi uz pomoć Svjetske banke.	Kraj juna/lipnja 2017.
23	Na Vladi RS usvojiti operativni plan za smanjenje ukupnog broja zaposlenih u javnom sektoru na osnovu registra zaposlenih koji će se izraditi uz pomoć Svjetske banke.	Kraj juna/lipnja 2017.
24	Na Vijeću ministara BiH usvojiti operativni plan za smanjenje ukupnog broja zaposlenih u javnom sektoru na osnovu registra zaposlenih koji će se izraditi uz pomoć Svjetske banke.	Kraj juna/lipnja 2017.

**TEHNIČKI MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU U POGLEDU DEFINICIJA I IZVJEŠTAVANJA U OKVIRU PROŠIRENOG
EFF ARANŽMANA ZA PERIOD 2016.-2019. GODINA**

15. 07. 2016. godine

1. U ovom Tehničkom memorandumu o razumijevanju (TMU) navodi se dogovor organa vlasti Bosne i Hercegovine i misije MMF-a u pogledu definicija kvantitativnih kriterija izvršenja i indikativnih ciljeva za prošireni program u okviru Proširenog aranžmana (EFF) (Tabela 1), kao i uslovi za dostavljanje podataka u svrhu praćenja programa (Tabela 3).

I. KRITERIJI IZVRŠENJA I INDIKATIVNI CILJEVI

2. U sljedećim definicijama, datumi testiranja na kraju kvartala odnose se na posljednji radni dan svakog kvartala.

3. Definicije svih fiskalnih varijabli u ovom TMU baziraju se, osim ukoliko nije drugačije navedeno, na MMF-ovom *Priručniku o statistici vladinih finansija 2001*, gdje se prihodi knjiže na gotovinskoj osnovi a rashodi na obračunskoj osnovi. Vanredna jednokratna plaćanja koja su bazirana na akumuliranim rezervama ili dobitcima će se klasifikovati kao povlačenja kapitala a ne dividendi. Transferi prema penzionom fondu koja se odnose na izmirenje dugova po osnovu neuplaćenih penzionih doprinosa nevladinih organa (neuplaćeni doprinosi) će se knjižiti kao (i) kapitalni transferi i (ii) na osnovu novčanog toka.

A. Donja granica za neto pozajmljivanje (i) Institucija Bosne i Hercegovine, (ii) centralne vlade Federacije Bosne i Hercegovine, i (iii) centralne vlade Republike Srpske (kriteriji izvršenja)

Definicije

4. Institucije Bosne i Hercegovine su definisane tako da obuhvataju sve potrošačke jedinice na njenom budžetu. Centralna vlada Federacije Bosne i Hercegovine definisana je tako da obuhvata sve potrošačke jedinice na njenom budžetu, bilo da su te jedinice u trezorskom sistemu ili ne, te operacije finansirane sa računa posebnih namjena (escrow). Centralna vlada Republike Srpske obuhvata sve potrošačke jedinice na njenom budžetu, bilo da su te jedinice (u potpunosti ili djelimično) u trezorskom sistemu, i operacije finansirane sa računa posebnih namjena (escrow).

5. Neto pozajmljivanje se definira kao prihodi minus rashodi.

Primjena kriterija izvršenja

6. Ciljevi programa prate se ponaosob i na kvartalnoj osnovi kroz odgovarajuće obračunske bilanse i mjere kao kumulativna promjena u odnosu na nivo evidentiran na dan 31. decembra/prosinca prethodne godine.

7. U svrhe praćenja programa, pridržavanje donje granice neto pozajmljivanja nalaže da se svaka od tri gore definisane granice posmatraju posebno.

Korektori kriterija izvršenja

8. Definicija neto pozajmljivanja ne obuhvata potrošnju na investicijske projekte koje finansiraju strani zvanični kreditori, bilo putem kredita ili grantova.

Uslovi izvještavanja

9. Podatke o mjesečnom izvršenju, uključujući prihode, rashode i finansiranje, dostavljaju ministarstva finansija Institucija BiH i oba entiteta najkasnije u roku od pet sedmica po isteku svakog mjeseca (šest sedmica za godišnji izvještaj).

B. Gornja granica za ugovaranje i izdavanje garancija za novo nekoncesiono kratkoročno zaduživanje Institucija Bosne i Hercegovine, generalnih vlada Federacije i Republike Srpske i CBBH u inostranstvu (kriterij izvršenja)

Definicije

10. **Definicija duga.** Izraz "dug" definiše se tako da obuhvata sve tekuće obaveze (tj. bavzekeiu potencijalne), koje su stvorene na osnovu ugovornog odnosa putem davanja vrijednosti u obliku aktive (uključujući valutu) ili usluga, i koje nalažu da institucije Bosne i Hercegovine, generalne vlade Federacije i Republike Srpske ili CBBH izvrše jednu ili više budućih i blagovremenih plaćanja u obliku aktive (uključujući valutu) kako bi otplatile obaveze po osnovu glavnice i/ili kamate koje proizlaze iz tog ugovora. („Smjernica br. 8 u pogledu uvjeta za javni dug u okviru Fondovih aranžmana", Odluka br. 6230–(79/140) od 3. avgust/kolovoz 1979., kako je dopunjena). U stvari, svi instrumenti koji dijele

karakteristike duga kako je gore opisan (uključujući pozajmice, kredite i zajmove od strane dobavljača) obuhvaćeni su definicijom.

11. **Novi nekoncesioni inostrani dug** obuhvata sav dug (kako je gore definisan) ugovoren ili garantiran od strane Institucija Bosne i Hercegovine, generalnih vlada Federacije i Republike Srpske ili CBBH u periodu trajanja programa koji nije uzet pod koncesionim uslovima.

12. **Koncesioni krediti** se definišu kao krediti sa elementom bespovratnih sredstava od najmanje 35 procenata vrijednosti kredita po diskontnim stopama u datoj valuti na osnovu komercijalnih kamatnih stopa OECD-a (CIRRS). Kod kratkoročnih kredita, primjenjuju se prosječni CIRR iz prethodnog šestomjesečnog perioda (plus marža od 0,75 procenata).

13. **Kratkoročan inostrani dug** je inostrani dug, ugovoren ili garantiran, sa prvobitnim dospjecom do godinu dana i godinu dana.

Primjena kriterija izvršenja

14. Nulti limit na ugovaranje ili garantovanje novog nekoncesionog kratkoročnog inostranog duga primjenjuje se na obaveze Institucija Bosne i Hercegovine, generalne vlade Federacije i Republike Srpske i CBBH. Ovaj kriterij mjeri se kvartalno na osnovu podataka na kraju kvartala.

Uslovi izvještavanja

15. Podatke o novim ugovorenim ili garantiranim nekoncesionim kratkoročnim inostranim dugovima dostavljaju kvartalno ministarstva finansija Institucija BiH i dva entiteta kao i CBBH, najkasnije u roku od šest sedmica po isteku svakog kvartala.

C. Gornja granica za akumuliranje neizmirenih obaveza po osnovu servisa inostranog duga od strane Institucija Bosne i Hercegovine, generalnih vlada Federacije i Republike Srpske i CBBH (kriterij izvršenja)

Definicije

16. **Neizmirene obaveze po osnovu servisiranja inostranog duga** definišu se kao neizmireno servisiranje duga nastalo iz obaveza po osnovu duga (kako je gore navedeno) koji su direktno ili indirektno uzele ili garantirale Institucije Bosne i Hercegovine, generalne vlade Federacije i Republike Srpske i CBBH, osim duga koji je predmet reprograma ili restrukturiranja.

Primjena kriterija izvršenja

17. Nulti limit na akumuliranje neizmirenih obaveza po osnovu inostranih plaćanja primjenjuje se na promjenu stanja dospjelih plaćanja kod srednjoročnog i dugoročnog duga ugovorenog ili garantiranog od strane Institucija Bosne i Hercegovine, generalnih vlada Federacije i Republike Srpske ili CBBH. Ovaj kriterij se primjenjuje na kontinuiranoj osnovi.

18. Limit na promjenu neizmirenih obaveza po osnovu inostranih plaćanja takođe se primjenjuje na promjenu stanja neizmirenih plaćanja kod kratkoročnog duga u konvertibilnim valutama uz prvobitno dospjeće do godinu dana i godinu dana.

19. Akumuliranje novih neizmirenih obaveza po osnovu vanjskih plaćanja je zabranjeno programom.

Uslovi izvještavanja

20. Ministarstva finansija Institucija BiH i dva entiteta kao i CBBH će odmah obavijestiti osoblje Fonda o bilo kakvom akumuliranju novih neizmirenih obaveza po osnovu servisa inostranog duga.

D. Gornja granica na transfere i kredite Centralne banke Bosne i Hercegovine prema javnom sektoru (kontinuirani kriterij izvršenja)

Definicije

21. Transferi i krediti Centralne CBBH prema javnom sektoru se definišu kao transferi i plaćanja od strane CBBH prema generalnoj vladi te kao neizmirena potraživanja CBBH od generalne vlade, uključujući prekoračenja, direktne kredite i vladine vrijednosne papire.

Primjena kriterija izvršenja

22. Nulti limit na kumulativni iznos transfera i kredita od CBBH prema javnom sektoru se primjenjuje od početka godine. Ovaj kriterij se primjenjuje na kontinuiranoj osnovi.

Uslovi izvještavanja

23. CBBH će na sedmičnoj osnovi dostavljati podatke Fondu sa kašnjenjem ne dužim od 14 radnih dana.

Korektor kriterija izvršenja

24. Gornja granica na transfere i kredite CBBH prema javnom sektoru ne obuhvata transfere godišnjeg neto profita CBBH institucijama zaduženim za budžet BiH u periodu od četiri mjeseca nakon kraja finansijske godine CBBH, kako je propisano u članu 27 Zakona o CBBH.

E. Gornja granica na tekuće rashode Institucija Bosne i Hercegovine, i centralnih vlada Federacije BiH i Republike Srpske (indikativni cilj)

Definicija

25. Tekući rashodi Institucija Bosne i Hercegovine i centralnih vlada Federacije BiH i Republike Srpske se definišu kao zbir iznosa za plate i nakande uposlenim, izdataka za robe i usluge, socijalnih davanja, kamata, subvencija, transfera drugim jedinicama generalne vlade i ostalih rashoda.

Primjena indikativnog cilja

26. Gornja granica na tekuće rashode Institucija Bosne i Hercegovine, i centralnih vlada Federacije BiH i Republike Srpske će se mjeriti kvartalno na osnovu kumulativnih iznosa u KM obračunatim na kraju kvartala.

27. U svrhu praćenja programa, ako na kraju bilo kojeg kvartala kumulativni iznos tekućih rashoda u KM od početka godine premaši odgovarajuću gornju granicu, smatraće se da indikativni cilj nije ispunjen.

28. Pridržavanje tri gore definisane gornje granice na tekuće rashode nalaže da se svaka od tri gornje granice posmatra posebno.

Uslovi izvještavanja

29. Podaci o tekućim rashodima Institucija Bosne i Hercegovine i centralnih vlada Federacije i Republike Srpske će se nalaziti u kvartalnim izvještajima o izvršenju budžeta centralnih vlada, i dostavljat će ih relevantna ministarstva finansija najkasnije u roku od pet sedmica po isteku svakog kvartala (šest sedmica za godišnji izvještaj).

F. Gornja granica na akumuliranje neizmirenih obaveza po osnovu domaćih plaćanja od strane Institucija Bosne i Hercegovine, generalnih vlada Federacije i Republike Srpske i CBBH (indikativni cilj)

Definicija

30. Indikativni cilj postavljen na ukupni iznos neizmirenih obaveza po osnovu domaćih plaćanja podrazumjeva nulti limit na povećanje u ukupnom iznosu neizmirenih obaveza u poređenju sa istim na dan 31. decembra/prosinca prethodne godine. Ukupni iznos neizmirenih obaveza se definiše kao zbir obaveza za plaćanje (obaveze) po osnovu svake rashodovne stavke i ne smatraju se spomim, a koje su dospjele a nisu plaćene u periodu propisanim ugovorom ili zakonom. One mogu nastati na bilo kojoj stavki rashoda, uključujući transfere, servisiranje duga, plaće, penzije, plaćanja za energiju, i robu i usluge. Neizmirene obaveze po osnovu plaćanja za međuvladine transfere (npr. transferi između centralnih vlada entiteta i vlada lokalnih zajednica, i vanbudžetskih fondova) ne uključuju se u ukupni iznos neizmirenih obaveza.

Primjena indikativnog cilja

31. Nulti limit na akumuliranje neizmirenih obaveza po osnovu domaćih plaćanja se primjenjuje na obaveze Institucija Bosne i Hercegovine i generalnih vlada Federacije i Republike Srpske. Ovaj cilj će se mjeriti kvartalno na osnovu podataka na kraju svakog kvartala. Dakle, ako na kraju bilo kojeg kvartala jedna od tri vlade prekorači nulti limit za promjenu u ukupnom iznosu svojih neizmirenih obaveza u odnosu na ukupni iznos istih iste vlade na dan 31. decembra/prosinca prethodne godine, smatraće se da indikativni cilj nije ispunjen.

Uslovi izvještavanja

32. Ministarstva finansija Institucija Bosne i Hercegovine i entiteta će dostavljati podatke o neizmirenim obavezama po osnovu domaćih plaćanja na kvartalnoj osnovi najkasnije u roku od pet sedmica od isteka kvartala.

G. Donja granica za neto pozajmljivanje generalne vlade Bosne i Hercegovine (indikativni cilj)

Definicije

33. **Generalna vlada Bosne i Hercegovine** je definisana tako da obuhvata Institucije Bosne i Hercegovine i generalne vlade entiteta Federacije Bosne i Hercegovine (Federacija), entiteta Republike Srpske (RS) i Distrikta Brčko. *Generalna vlada Federacije* obuhvata centralnu vladu, kantonalne vlade, općinske vlade, federalne i kantonalne vanbudžetske fondove i direkcije za ceste i autoceste. *Generalna vlada RS* obuhvata centralnu vladu, opštinske vlade, vanbudžetske fondove i JP „Putevi“ i „Autoputevi“. *Distrikt Brčko* obuhvata centralnu vladu sa svim potrošačkim jedinicama na njegovom budžetu i vanbudžetske fondove. Vanbudžetski fondovi obuhvataju, ali se ne ograničavaju samo na, fondove penzijskog osiguranja, fondove zdravstvenog osiguranja, fondove za zapošljavanje i fondove dječije zaštite. Svaki novi budžetski ili vanbudžetski fond koji se osnuje u toku perioda trajanja programa također spada pod definiciju generalne vlade. Organi vlasti BiH će obavijestiti osoblje MMF-a o svakom novom fondu koji bude osnovan. Svaki fond koji koristi javna sredstva, a koji nije obuhvaćen navedenim definicijama, automatski će se pripisati jednoj od entitetskih generalnih vlada ili Institucijama Bosne i Hercegovine. Organi vlasti BiH odmah će obavijestiti osoblje MMF-a o postojanju svakog takvog fonda.

34. Neto pozajmljivanje generalne vlade Bosne i Hercegovine definiše se kao prihod minus rashod. Donja granica za neto pozajmljivanje generalne vlade Bosne i Hercegovine će se definisati, za svaki datum testiranja, kao kumulativna promjena sa nivoa od 31. decembra/prosinca prethodne godine.

Korektivni faktor indikativnog cilja

35. Definicija neto pozajmljivanja ne obuhvata potrošnju na investicijske projekte koje finansiraju inostrani zvanični kreditori putem kredita ili grantova.

Uslovi izvještavanja

36. Podatke o kvartalnom izvršenju generalne vlade, uključujući prihode, rashode i finansiranje dostavljaju ministarstva finansija dva entiteta i Distrikta Brčko najkasnije u roku od šest sedmica po isteku svakog kvartala. Podatke o kvartalnom izvršenju generalne vlade BiH, uključujući prihode,

rashode i finansiranje, dostavlja [Jedinica za makroekonomsku analizu] najkasnije u roku od šest sedmica po osteku svakog kvartala.

H. Gornja granica za promjenu u ukupnom iznosu „ostalih obaveza” generalne vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske (Indikativni cilj)

Definicije

37. Indikativni cilj postavljen za gornju granicu promjene u ukupnom iznosu ostalih obaveza podrazumjeva (i) gornju granicu u iznosu 100 miliona KM za generalnu vladu Federacije Bosne i Hercegovine i (ii) gornju granicu u iznosu 100 miliona KM za generalnu vladu Republike Srpske, u pogledu akumuliranja ostalih obaveza u odnosu na stanje na dan 31. decembra/prosinca prethodne godine. Akumuliranje ostalih obaveza se definiše kao zbir promjene u razlici obračunato/plaćeno (float) i promjene u dospjelim neizmirenim obavezama. One mogu nastati na bilo kojoj stavki rashoda, uključujući transfere, servisiranje duga, plaće, penzije, plaćanja za energiju, i robu i usluge.

Primjena indikativnog cilja

38. Relevantne gornje granice za promjenu u ukupnom iznosu ostalih obaveza se primjenjuju na obaveze generalne vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, kako je gore definisano. Ovaj cilj će se mjeriti kvartalno na bazi podataka na kraju kvartala. Dakle, ako na kraju bilo kojeg kvartala jedna od dvije vlade prekorači svoju gornju granicu za promjenu u ukupnom iznosu svojih ostalih obaveza u odnosu na ukupnih iznos istih iste vlade na dan 31. decembra/prosinca prethodne godine, smatraće se da indikativni cilj nije ispunjen.

Uslovi izvještavanja

39. Podaci o ostalim obavezama za generalne vlade će se nalaziti u kvartalnim izvještajima o izvršenju budžeta generalnih vlada, uključujući podatke o prihodima, rashodima i finansiranju, i dostavljat će ih relevantna ministarstva finansija entiteta najkasnije u roku od šest sedmica po isteku svakog kvartala.

I. Donja granica za bruto prihoda koje prikuplja Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje (UINO) Bosne i Hercegovine (indikativni cilj)

Definicija

40. Bruto prihodi koje prikuplja Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje se definišu kao zbir prihoda prikupljenih po osnovu (i) poreza na dodanu vrijednost; (ii) carina, naknada po osnovu carinske deklaracije i ostalih dažbina; (iii) akciza na uvezenu robu; (iv) akciza na domaću robu; (v) putarina na naftne derivate; (vi) ostalih prihoda i naknada; (vii) poreza na promet; i (viii) neklasifikovanih prihoda. Bruto naplata prihoda se za svaki datum testiranja definiše kao kumulativni zbir bruto prihoda naplaćenih od početka tekuće godine.

Primjena indikativnog cilja

41. Gornja granica za bruto prihode koje prikuplja UINO će se mjeriti kvartalno na osnovu kumulativnih podataka na kraju kvartala. Dakle, ako na kraju bilo kojeg kvartala kumulativni iznos bruto prihoda naplaćenih od početka tekuće godine bude ispod odgovarajuće donje granice, smatraće se da indikativni cilj nije ispunjen.

Uslovi izvještavanja

42. Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje će dostavljati podatke o bruto i neto naplati prihoda na mjesečnoj osnovi, u roku od dvije sedmice od kraja svakog mjeseca.

II. OSTALE OBAVEZE DOSTAVLJANJA PODATAKA

43. Organi vlasti Bosne i Hercegovine dostavljaju Fondu sljedeće podatke u vremenskim rokovima koji su dole navedeni (Tabela 3). Pored toga, organi vlasti će dostavljati, najkasnije u četvrtoj sedmici svakog kvartala, pregled ključnih odluka iz domena makroekonomske politike koje su donesene u prethodnom kvartalu; pregled regulatornih promjena u domenu bankarstva i finansijskog sektora, dostavlja sve izmjene u budžetima entiteta i Institucija BiH u roku od jedne sedmice po usvajanju od strane relevantne vlade.

44. Sve izmjene ranijih podataka koji su dostavljeni Fondu dostavljaju se Fondu odmah, zajedno sa potrebnim obrazloženjem. Svi podaci se dostavljaju u elektronskom obliku.

45. Sve veličine koje su predmet kriterija izvršenja ili indikativnih ciljeva dostavljaju se izražene u milionima konvertibilnih maraka (KM).

46. Organi vlasti Bosne i Hercegovine blagovremeno dostavljaju Fondu sve dodatne informacije na zahtjev Fonda, a u vezi sa praćenjem izvršenja na osnovu programa.

zurnal.info

Tabela 3. Bosna i Hercegovina: Obaveze po osnovu izvještavanja o podacima u okviru EFF za 2016.-2019. godinu

Podaci	Učestalost	Frekvencnost izvještavanja	Rokovi za dostavljanje podataka
I Dnevno izvještavanje o podacima	Dnevno	Sedmično	Najkasnije 14 radnih dana po isteku svake sedmice, osim ako nije drugačije naznačeno.
Bruto devizne rezerve Kupovina i prodaja deviza CBBH			
II Mjesečno izvještavanje o podacima	Mjesečno	Mjesečno	Najkasnije 4 sedmice po isteku svakog mjeseca, osim ako nije drugačije naznačeno.
<i>Finansijski sektor</i>			
Bilans stanja CBBH			
Pregled komercijalnih banaka i monetarni pregled			
Ponderirane prosječne kamatne stope po bankama i po vrsti kredita			
Krediti od strane bankarskog sektora generalnoj vladi (po nivou vlasti)			
Depoziti vlade u bankarskom sektoru			
Informacije o transferima i uplatama CBBH prema javnom sektoru			
<i>Vladine finansije</i>			Najkasnije 5 sedmica 1/
Podaci o prihodima, rashodima i finansiranju za centralne vlade Entiteta			
Prinosti UIO			
Izvjestaj o prilivima na eskrow račune i odlivima sa njih (FBiH, RS)			
Transferi entitetskim razvojnim bankama iz centralnih vlada Entiteta			
<i>Servisiranje duga</i>			
Novi vanjski krediti koje su vlade ugovorile ili garantirale			
III Kvartalno izvještavanje o podacima	Kvartalno	Kvartalno	
<i>Finansijski sektor</i>			Najkasnije 5 sedmica 2/ Najkasnije 8 sedmica
Bankarska supervizija: pokazatelji finansijske stabilnosti			
Bankarska supervizija: bilans stanja komercijalnih banaka (po bankama), bilans uspjeha komercijalnih banaka i prudenčajni podaci o kvalitetu kredita,			
<i>Vladine finansije</i>			Najkasnije 6 sedmica
Podaci o prihodima, rashodima i finansiranju za opštine (u oba entiteta), i kantone (u Federaciji) te Distrikt Brčko.			
Podaci o prihodima, rashodima i finansiranju za JP Ceste FBiH, JP Autoceste FBiH, JP Putevi RS i JP Autoputevi RS.			
Podaci o prihodima, rashodima i finansiranju za vanbudžetske fondove u FBiH, RS i Distriktu Brčko			
Podaci o prihodima, rashodima i finansiranju konsolidovano za BiH, kontrolirano za FBiH, konsolidovano za RS.			
Ukupni iznos dospjelih, neizmirenih obaveza na kraju perioda, te razlika stanja gotovinska/obračunska osnova za vjeme referentnog perioda, po kreditoru i vrsti rashoda (plate, socijalna davanja, penzije, materijalni troškovi, itd.)			
<i>Servisiranje duga</i>			
Projekcije servisiranja vanjskog duga za tekuću godinu, ukupno, po kreditoru, po nivou vlasti, i u originalnoj valuti			
Pregled novih vladinih garancija za domaće kredite koje su ugovorila javna i privatna preduzeća.			
Pregled novih vladinih kratkoročnih stranih kredita i stepen koncesionalnosti (element granta): ukupno, po kreditoru, po namjeni (projekt/podriška budžetu), originalnoj valuti i otplatnom periodu			
Servisiranje vanjskog duga (kamata, otplata glavnice), po nivou vlasti			
Pregled povlačenja stranih kredita i grantova, po kreditoru, po nivou vlasti, po namjeni (projekt/podriška budžetu) i originalnoj valuti			
Ukupni iznos vanjskog duga za javni sektor, privatni nebankarski sektor i bankarski sektor.			
Ukupni iznos neotplaćenog unutrašnjeg duga (po nivou vlasti, vrsti obaveze te nosiocu duga (bankarski i nebankarski sektor)): projektovane otplate kamata i amortizacije po osnovu unutrašnjeg duga (po nivou vlasti, vrsti obaveze i nosiocu duga).			

1/ Najkasnije 6 sedmica za godišnje podatke

2/ Najkasnije 10 sedmica za godišnje podatke